UUTISET

Uskaltakaa ilmoittaa heti epäilyttävistä oireista eläinlääkärille. Jos ilmoitusta ei tule tai se viivästyy, seuraukset voivat olla pahimmillaan tuhoisia suomalaistuotannolle. **JOHTAJA TAINA AALTONEN, EVIRA**

Suomi varautunut sikaruttoon

Suomessa varaudutaan nyt itärajan takana väijyvän vakavan eläintaudin maahantuloon. Tautiepäilystä ilmoittavat viljelijät ovat avainasemassa torjuntatoimien tehostamisessa.

KARI SALONEN

Luonnonvaraiset villisiat voivat levittää afrikkalaista sikaruttoa Suomeen. Venäjällä tautia on todettu villisioista 500 kilometriä Suomen rajasta, mutta kaikkialla villisikoja ei välttämättä ole edes tutkittu. Tämä villisika on tarhaeläin.

Suomi on varautunut vakaviin eläintautiepidemioihin niin hyvin kuin mahdollista, arvioi eläinten terveyden ja hyvinvoinnin toimintakokonaisuuden johtaja **Taina Aaltonen** Elintarviketurvallisuusvirasto Evirasta.

Pienen maan voimavarat on helppo keskittää herkästi tarttuvan eläintaudin vastustamiseen, koska muita tauteja on vähän. Torjuntatyön rungon muodostavat liki 80 valmiuseläinlääkäriksi koulutettua viranomaista ja aluehallintovirastojen läänineläinlääkärit.

Aaltosen mukaan toinen tärkeä perusta tautien torjunnalle on virkaeläinlääkärijärjestelmä. Monissa maissa tuotantoeläimiä hoitavat yksityiset eläinlääkärit, kun Suomessa työ on virkavastuulla toimivilla kunnaneläinlääkäreillä.

”Ei meillä voi olla ylimääräistä reserviä eläinlääkäreitä odottamassa mahdollista taudin maahantuloa, joten tautitilanteessa kaikki vähemmän tärkeät työt saavat odottaa.”

Venäjän sikarutto ajankohtainen riski

Valmiussuunnitelmia mukautetaan aina kulloisten riskien mukaan. Yksi ajankohtainen uhka suomalaistuotannolle on Venäjällä leviävä afrikkalainen sikarutto.

Sikatiloilla tautia on todettu Karjalan tasavallassa vain noin 160 kilometrin päässä Suomen rajasta, ja koti- ja villisioissa Tverissä, 500 kilometrin päässä.

”Huolestuttavaa on, että taudin leviäminen Kaukasukselta eri puolille Venäjää on jäänyt selvittämättä”, Aaltonen sanoo.

”Kun tauti hyppää yllättäen etelästä Murmanskiin tai Pietarin alueelle ilman selkeää syytä, herää ajatus, että se voi levitä minne tahansa.”

Todennäköisesti tautia on levittänyt ruokajätteen syöttö sioille, mikä EU:ssa on kiellettyä.

Ilmoitus epäilystä ratkaisevaa

Afrikkalainen sikarutto voi levitä itärajan yli esimerkiksi villisikojen tai saastunutta sianlihaa kuljettavan vierastyövoiman mukana. Virus voi kulkeutua maahan myös turistien kengissä tai autojen renkaissa.

Jos sikarutto tulisi Suomeen, viranomaiset kantaisivat vastuun lakisääteisesti vastustettavan taudin torjunnasta. Läänineläinlääkärit johtavat toimenpiteitä ja työnjakoa kentällä.

Tarkoituksena on havaita ja hävittää tauti ennen sen leviämistä. Taudin toteaminen lähtee liikkeelle yleensä epäilystä.

Aaltonen korostaa viljelijöiden omaa aktiivisuutta. Järjestelmän tehokkuuden ratkaisee, kuinka nopeasti viljelijä tekee ensimmäisen ilmoituksen tautiepäilystä.

”Uskaltakaa ilmoittaa heti epäilyttävistä oireista eläinlääkärille. Jos ilmoitusta ei tule tai se viivästyy, seuraukset voivat olla pahimmillaan tuhoisia suomalaistuotannolle.”

Elinkeinon apua tarvitaan

Kun kyse on vakavasta taudista, jo epäily rajoittaa eläinten siirtoja tilalta.

Jos tartunta varmistuu, viranomainen määrää eläimet lopetettaviksi heti ja hävitettäviksi. Myös alueelle määrätään rajoituksia.

Tilojen desinfiointi ja saneeraus vie helposti viikkoja. Tuotannon jatko on mahdollista vasta, kun siihen on saatu viranomaisilta lupa.

Lopullisesti tilakohtaiset rajoitukset poistuvat, kun uudetkin eläimet on todettu puhtaiksi.

Eläinten omistaja voi saada korvauksia lopetettavista eläimistä ja puhdistuskuluista.

Myös tulojen menetyksiä saatetaan korvata, mutta ensi vuonna voimaanastuva uusi eläintautilaki leikannee korvausta.

Vaikka vastuu toiminnasta on viranomaisilla, elinkeinollakin on oma roolinsa muun muassa tiedonvälityksessä tai aputyövoimana eri tehtävissä, Aaltonen muistuttaa.

”Elinkeino voi antaa täydentäviä suosituksiaan esimerkiksi eläinkaupassa. Myös viljelijöiden henkinen tukeminen on erittäin tärkeää.”

TIINA TAIPALE

Helposti leviävien eläintautien torjunta

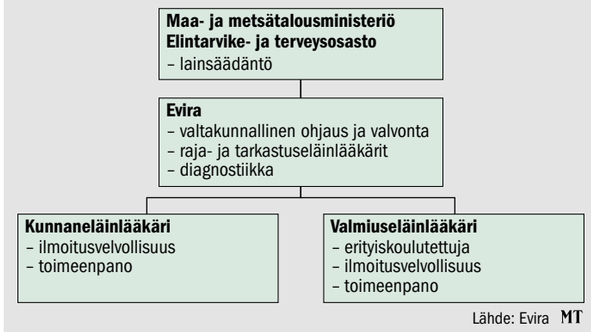

Lähde: Evira MT

Komissio tarkasti Suomen valmiussuunnitelman

Elinkeinon oma tautientorjunta sai kiitosta

EU on vaatinut jäsenmailtaan kirjallista valmiussuunnitelmaa vakavan eläintaudin varalta jo pitkään. Varautumista vauhdittivat etenkin klassisen sikaruton epidemia useissa jäsenmaissa 1990-luvulla ja Britanniasta muualle levinnyt vakava suu- ja sorkkatautiepidemia vuonna 2001.

Tänä syksynä tarkastusmatkan Suomeen tehnyt EU-komissio pitää suomalaista valmiussuunnitelmaa ja toimintavaltuuksia sinällään hyvinä.

Kiitosta sai myös Eviran riskinarviointityö sekä elinkeinon omat toimet tautien ennaltaehkäisemiseksi.

Suomalaisohjelman heikkoutena on kuitenkin kokemattomuus, sillä edellinen iso eläintautiepidemia oli vuonna 1959.

Vaikka käytännön toimintaa on ohjeistettu komission mukaan hyvin, Suomessa luotetaan liikaa muistiin. Eläinlääkärit pitäisi kouluttaa tuntemaan valmiussuunnitelmat nykyistä paremmin, jotta käsikirjoja osattaisiin käyttää tosi tilanteessa hyödyksi.

Tarkempia ohjeita kaivattiin myös eläinten lopetuksen järjestämisestä tiloilla. Ohjeissa tulisi ottaa huomioon ensi vuonna EU:ssa voimaan tuleva eläinten suojelua koskeva lopetusasetus.

Johtaja **Taina Aaltonen** Evirasta yhtyy komission näkemyksiin.

”On hyvä aina aika ajoin saada ulkopuolista arviota toiminnasta, vaikka komission hyväksyntä sinänsä ei ole tärkeintä. Työtä tehdään ennen kaikkea suomalaistuotannon turvaamiseksi.”

TIINA TAIPALE

» Ei meillä voi olla ylimääräistä reserviä eläinlääkäreitä odottamassa mahdollista taudin maahantuloa, joten tautitilanteessa kaikki vähemmän tärkeät työt saavat odottaa.«

TAINA AALTONEN

KALLE SÄRKKÄ

Maatalousministeri Jari Koskinen ymmärtää velkojen ja veden tuoman tuskan maatiloilla, mutta nopeaa apua ei ole tarjolla.

Koskinen ei lupaa vielä tulvatukia

Maa- ja metsätalousministeri **Jari Koskinen** (kok.) ei lupaa vielä tulvatukia. Ensin pitää selvittää vahinkojen laajuus ja alueet. Esimerkiksi pellolla uivista rehupaaleista ei tiedä vielä, ovatko ne lopullisesti pilalla, hän katsoo.

Koskisen mukaan korvausten pohjana ovat vakuutukset ja satovahinkolaki. Myös yleiskorvauksia pohditaan, mutta ne pitää hyväksyttää EU-komissiolla. Joka tapauksessa maksaminen menee ensi vuoteen.

Koskisen mukaan tulvariskeissä pitää tehdä ”jonkinlainen uudenlainen arviointi”.

”Aiemmin tulvia oli keväällä, mutta nyt tämä johtuu pelkästään siitä, että vettä tulee taivaalta.”

Myös Helsingin Kauppatorin silakkamarkkinoiden kalastajilla on huolia: hylkeet rikkovat pyydykset, kiintiöt rajoittavat pyyntiä ja WWF on leimannut Itämeren lohen uhanalaiseksi kalalajiksi.

Koskinen vastasi keskiviikkona kilohailileipää maistellessaan porvoolaisille **Jörgen** ja **Johanna Kellgrenille** ja pyhtääläiselle **Tommi Lillbergille**, että tilanne on ikävä.

Silakkakiintiötä yritetään ensi vuonna nostaa, mutta lohikiintiö supistuu 11 prosenttia. Suomi noudattaa EU-maiden päätöstä, vaikka vapaa-ajan kalastajat vaativat pyynnin rajoittamista.

EIJA MANSIKKAMÄKI

”Hyljeongelma on räjähtänyt käsiin”, sanoo 26 vuotta Suomenlahdella kalastanut Tommi Lillberg. Hänestä poikasia pitäisi voida ampua jäältä.

Pari miljoonapaloa romuttaisi Pohjantähden tulosvuoden

Vahinkovakuutusyhtiö Pohjantähti haarukoi tämän vuoden liiketuloksensa laajasti, kolmesta kuuteen miljoonaan euroa.

Toimitusjohtaja **Eero Ylä-Soininmäki** sanoo alaa satunnaisille tekijöille alttiiksi. Sijoitukset saattavat romahtaa.

”Kolme miljoonapaloa romuttaisi loppuvuotemme”, Ylä-Soininmäki varaa.

Keskinäinen yhtiö ei julkista lukujaan alkuvuodesta. Tulipaloja sattui ja isojakin. Paikoin myrskysi. Liikenteessä kolaroitiin. Alkuvuosi oli tavanomainen.

Viime vuoden lopun myrskytuhoja Pohjantähteen ilmoitettiin vielä loppukesästä.

Pohjantähden myynti on toimitusjohtajan mukaan 13 prosentin kasvussa. Plussalla ollaan, kun yritykset nyt syksyllä siirtävät tapaturmavakuutuksia.

OP-Pohjola halusi pari vuotta sitten ostaa Pohjantähden. Asiakasomistajat torjuivat valtausyrityksen. Ex-toimitusjohtaja Ylä-Soininmäki palasi johtoon.

”Viime vuonna haimme uutta vauhtia, ja tämän vuoden aikana saavutamme sen.”

Pohjantähti on palkannut 20 uutta työntekijää asiantuntijoiksi, myyntiin ja korvauskäsittelyyn. Liikekulut kasvavat, mutta se nähdään panostuksena tulevaisuuteen.

Pohjantähden tulos 2009–2012

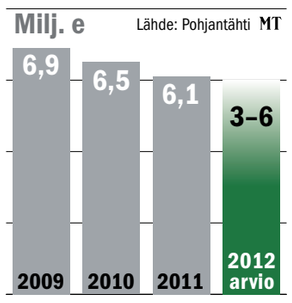

Lähde: Pohjantähti MT

Maatilavakuuttamista Ylä-Soininmäki sanoo normaaliksi. Maatilat suurenevat. Pohjantähdellä on gallupin mukaan kaksi prosenttia näistä vakuutuksista.

Asiakasomistajien rahoilla operoiva keskinäinen yhtiö tekee tarkkaa riskivalintaa, miten asiakkaiksi haluavat hoitavat raha-asiansa ja tekniset riskinsä.

”He maksavat omien riskiensä mukaista vakuutusmaksua.”

Pohjantähti panostaa henkilökuntansa kuntoiluun ja työhyvinvointiin. Tupakoinnin lopettamista palkitaan. Kuusikymppiset saavat ylimääräisiä vapaapäiviä.

”Taidamme olla D-vitamiinien kustantajana ensimmäinen työnantaja”, henkilöstöjohtaja **Maarit Reunanen** uskoo.

JUHANI VIITALA

MTK ja Isku yhteistyöhön

Maa- ja metsätaloustuottajain keskusjärjestö MTK ja huonekaluvalmistaja Isku ovat solmineet yhteistyösopimuksen.

MTK:n jäsenet voivat rekisteröityä Iskun asiakkaiksi, minkä jälkeen heidän ostoksensa kerryttävät bonusta ensi vuoden loppuun asti. Jäsenten keräämä bonussumma jaetaan tasan kaikkien ostoksia tehneiden kesken vuoden 2014 alkupuolella. Isku myös huomioi sukupolvenvaihdoksen tehneet perheet tavaralahjoin.

Sopimuksessa Isku sitoutuu edistämään kotimaisen puun käyttöä kalusteissaan. Toimitusjohtaja **Arto Tiitisen** mukaan yhtiö haluaa suosia erityisesti sertifioitua puuta.

Tiitinen vastasi puhelimeen Saudi-Arabian Riadista, mutta ehti silti ilmaista tyytyväisyytensä sopimuksen johdosta.

”Tämä yhteistyö on meille hyvin merkittävä askel. Me työllistämme tuhat suomalaista ja jaamme saman arvomaailman maaseudun ihmisten kanssa. Arvostamme suomalaista tekemistä ja laatua.”

Yhtiöllä on suunnitteilla erityisesti maa- ja metsätilojen olohuoneisiin ja toimistoihin suunnattu mallisto. Suunnitteluvaiheessa kalusteet tunnetaan työnimellä Kantri.

”Haluamme koota edustavan joukon maaseudun ihmisiä mukaan suunnittelutyöhön Lahteen.”

Tarkat tiedot jäsenedusta löytyvät verkko-osoitteesta *www.mtk.fi* kohdasta Jäsenedut.

MT

MARKKU VUORIKARI

Iskun toimitusjohtaja Arto Tiitinen (vas.) ja MTK:n toiminnanjohtaja Antti Sahi allekirjoittivat sopimuksen.